



44 günlük Vətən müharibəsi milli iradə, milli ruh, milli ləyaqət təntənəsi idi. Biz Qələbəni döyüş meydanında qazandıq. 300-dən çox şəhər və kənd döyüş meydanında işğaldan azad edildi. Biz qan tökərək, şəhidlər verərək bu Qələbəni əldə etdik və düşməni məcbur etdik ki, bizim qabağımızda diz çöksün və kapitulyasiya aktına imza atsın. Həmin düşməni ki, 30 il ərzində Azərbaycan xalqının şərəf və ləyaqətini tapdalamağa çalışırdı. Azğınlaşmış, harınlamış, quduzlaşmış, qudurmuş düşməni bizim qabağımızda diz çök-dü, ağ bayraq qaldırdı, təslim oldu və məcbur oldu ki, noyabrın 9-dan 10-na keçən gecə kapitulyasiya aktına imza atsın. Bunun nəticəsində yüzlərlə şəhər və kənd bir güllə atmadan, bir şəhid vermədən geri qaytarıldı.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Müdrük siyasətin Zəfər təntənəsi

Birinci Qarabağ müharibəsindən ötən uzun illər ərzində Ermənistan işğalçı siyasətini davam etdirdi, ardıcıl təxribatlar törətdi. Hətta düşməni ölkənin baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycanla qarşı 7 şərt irəli sürməkdən, təcavüz xarakterli şüarlar səsləndirməkdən, bütün bunlarla bərabər, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz məskunlaşdırma siyasəti aparmaqdan, terrorçuları həmin bölgələrdə yerləşdirməkdən belə çəkinmədi. Beləliklə, qəsbkarın həyata keçirdiyi təxribatlar, hücumlar təcavüzə əsl dərs verilməsinin zamanının gəldiyini aşkar şəkildə dünyaya göstərdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyənin Anadolu Agentliyinə verdiyi müsahibədə ötən il sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsini şərtləndirən amillərlə bağlı fikirlərində də bu məqama xüsusi toxunub. Dövlətimizin başçısı müxbirin həmin vaxt Azərbaycanın Ermənistanın hücumuna cavab olaraq əks-həmlə əməliyyatı keçirməsinin səbəbi barədə danışarkən, deyib: “Son müddət ərzində Ermənistanın bizə qarşı təxribatları müntəzəm xarakter almışdı. Həm bizə qarşı yönəlmis açıqlamalar, eyni zamanda, addımlar onu göstərirdi ki, Ermənistan yeni müharibəyə hazırlaşır. Mən bunun səbəblərini bu günə qədər də anlaya bilmirəm. Çünki 30 il ərzində digər dövlətin torpaqlarını işğal altında saxlayan bir dövlət yeni savaşa çıxmaq fikrində olursa,

bu, çox ciddi araşdırılmalıdır ki, bunun səbəbi nədir. Sözümlün təsdiqi olan addımlar da göz qabağında-dır...”.

Prezident İlham Əliyev müsahibədə daha sonra İkinci Qarabağ müharibəsinə gətirib çıxaran addımları diqqətə çatdıraraq, bildirdi ki, hələ ötən ilin iyul ayında işğalçı Azərbaycan-Ermənistan sərhədində hərbi təxribat törətdi və bunun nəticəsində 13 mülki şəxs və hərbiçilər həlak oldu. Silahlı Qüvvələrimiz isə dövlət sərhədini keçmədən tarixi torpaqlarımız daxilində düşməni layiqli dərs verdi, qəsbkar hücum etdiyi ərazilərdən çıxardı və bir neçə gün çəkən toqquşma sona çatdı.

Ermənistan yenə də dinc dayanmadı, faşist xislətdən irəli gələn siyasətini davam etdirərək, avqust ayında yenidən Azərbaycana qarşı təxribat törətdi,

sərhədimizi keçən erməni diversant qrupu hərbiçilərimiz tərəfindən tərk-silah olundu.

Bu ardıcıl təxribatlar, şübhəsiz ki, Ermənistanın məkrli planından xəbər verir. Düşmənin belə bir faşist niyyətindən təbii ki, Azərbaycanın xəbəri var idi. Çünki hələ bir il bundan əvvəl dövlətimizin başçısı Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Assambleyasının sessiyasında çıxış edərkən, Ermənistanın yeni savaşa hazırlaşması barədə məlumat vermişdi. Bundan üç gün sonra isə artıq yenidən mövqələrimiz və yaşayış məntəqələrimiz artilləriyə atəsinə tutuldu, bir neçə hərbiçimiz şəhid oldu. Belə halda Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əmri ilə genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatının aparılması təsadüfi deyildi.

Ermənistanın İkinci Qarabağ müharibəsinə başlamasının əsas

səbəblərindən biri də işğalçının 30 ilə yaxın bir dövr ərzində “məğlubedilməz orduya sahib olması” mifinin əsirinə çevrilməsi idi. Başqa sözlə, düşməni istənilən genişmiqyaslı hücumla yenə də Azərbaycan ərazilərini qəsb etmək, yeni əraziləri tapdaq altına salmaq düşüncəsi ilə yaşayırdı və revanşist belə bir məkrli planı reallaşdırmaqla “xalqın gözündə ucalmaq” məqsədi güdüürdü. Prezident İlham Əliyevin müsahibədə vurğuladığı kimi, görünür, Ermənistanın hakimiyyətə yeni gələn rəhbərliyi hansısa hərbi uğurla da öyünmək istəyirdi. Ancaq Ermənistan hesablamaları düzgün aparmadı, çox böyük xəyata yol verdi və əci məğlubiyyətlə üzleşdi.

Burada onu da xatırladaq ki, dövlətimizin başçısı prezidentlik fəaliyyətinin bütün mərhələlərində etdiyi ayrı-ayrı çıxışında Ermənistanı dəfələrlə xəbərdarlıq edib, düşmənin əgər öz çirkin əməllərindən əl çəkməyəcəyi halda peşman olacağını diqqətə çatdırıb, eyni zamanda, bu mesajların onlar üçün dərs olmadığını da qeyd edib.

Təəssüf ki, Azərbaycanın sülh yolu ilə Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə son qoymaq, dinc yolla ərazilərimizi tapdaq altından xilas etmək təşəbbüsləri, necə deyirlər, havadan asılı vəziyyətdə qalmışdı. İşğalçı dövlət münasibətinin yaranmasını düzgün dəyərləndirmirdi, hər vəchlə danışıqlar prosesini pozurdu. Bu, hal Nikol Paşinyanın hakimiyyətə gəlməsi ilə daha qabarıq nəzərə çarpdı. Prezident İlham Əliyev sözügedən müsahibədə bununla

bağlı deyib: “Təəssüf ki, İkinci Qarabağ müharibəsindən əvvəlki iki il ərzində Azərbaycan tərəfindən verilən müsbət siqnallar orada yanlış anlaşıldı – bir zəiflik kimi, bir gücsüzlük kimi. Biz, sadəcə olaraq, qan tökmək istəmirdik. Biz gücümüzü bilirdik və bilirdik ki, biz bu məsələni güc yolu ilə həll edə bilirik. Ermənistan isə buna inanmırdı. İndi də hələ gec deyil. Yeni yaranmış reallığı düzgün dərk etsin, bu reallığa görə addımlar atsın, xəritəyə baxıb öz yerini orada tapsın, əgər tapa bilsə, bir nöqtədir xəritədə və buna uyğun addımlar atsın. Belə olan halda, əlbəttə ki, bölgədə genişmiqyaslı əməkdaşlıq mümkündür...”.

Yeri gəlmişkən, Nikol Paşinyan Ermənistanın baş naziri seçildəndən İkinci Qarabağ müharibəsi başlanan vaxtadək daim təxribatçı fəaliyyət göstərirdi. Belə ki, o, Ermənistan parlamentinə müraciətində Azərbaycanın işğal olunan ərazilərində qurulan qanunsuz rejimin danışıqlarda

ki, Ermənistanı sanksiyalar tətbiq edilməlidir. Bu da savaşa qarşısını ala bilərdi. Çünki bu sanksiyalar Ermənistan üçün böyük çətinliklər yaşadacaqdı və onlar məcbur olub bizim torpağımızdan çıxacaqdılar. Yəni, biz bütün imkanlardan istifadə etdik ki, bunu sülh yolu ilə çözümlə, müharibə olmasın, qan tökülməsin. Ancaq bununla bərabər, mən deyirdim ki, biz bu vəziyyətlə barışmayacağıq. Nəyin bahasına olursa-olsun öz torpağımızı azad edəcəyik və sadəcə olaraq, şans verirdik...”.

Bəli, Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, Ermənistanı torpaqlarımızdan sülh yolu ilə çıxmasına şans verilirdi, lakin işğalçı bu humanist addımı dəyərləndirmək gücündə deyildi. Şübhəsiz ki, Ermənistanın 2018-ci ildə hakimiyyətə gələn yeni rəhbərliyi də bu danışıqlar, yəni, müzakirə prosesinə çox böyük zərbə vurdu. Çünki onların yersiz və çox məsuliyyətsiz açıqlamaları faktiki olaraq müzakirə prosesini iflic etdi:

“Dağlıq Qarabağda düşmənin qarşısının alınması” mexanizminin təkmilləşdirilməsi məsələsinin müzakirəsini aparır, müxtəlif vaxtlarda “Artsax Ermənistanıdır, nöqtə” kimi təcavüz xarakterli şüarlar səsləndirirdi. Eyni zamanda, Livandan olan erməni ailələrinin Şuşa şəhəri daxil olmaqla işğal olunan ərazilərdə məskunlaşmasına şərait yaratmaqla qanunsuz məskunlaşma siyasətini reallaşdırırdı.

Prezident İlham Əliyev müsahibədə bildirir ki, uzun müddət fəaliyyət göstərən Minsk qrupu bütün bu təxribatları susqunluqla qarşılamasaydı, Ermənistan vaxtında ciddi təzyiqlə göstərsəydi, təbii ki, işğalçı məcbur olub qəsb etdiyi torpaqlardan çıxacaqdı və belə olan halda müharibəyə ehtiyac qalmayacaqdı. Ancaq həmsədrlər tərəfindən bu, baş vermədi. Halbuki Minsk qrupuna həmsədrlik edən və dünya miqyasında ən güclü ölkələr sayılan hər üç dövlət Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvü idi. Onların siyasi çəkisi, siyasi imkanları Ermənistanı ciddi mesajlar verməyə, onu işğalçılıq siyasətinə son qoymağa məcbur etməyə yetərdi. Sadəcə Minsk qrupu “nə herb, nə sülh siyasəti”ne üstünlük verməklə kifayətləndi.

Dövlətimizin başçısı müsahibədə bu məqamla bağlı deyib: “Mən Minsk qrupunun həmsədrinə və digər böyük dövlətlərə dəfələrlə müraciət etdim

quruculuq layihələri həyata keçirilir. Məsələn, Füzuli hava limanı az bir vaxt ərzində artıq tamamlama prosesindədir. Avtomobil yollarının salınması, elektrik təsərrüfatlarının yaradılması, kənd və şəhərlərin bərpa əməliyyatları da diqqət mərkəzində saxlanılır. Dövlətimizin başçısı müsahibəsində bununla bağlı deyib: “Biz müharibə bitər-bitməz vaxt itirmədən dərhal hərəkətə keçdik və bu, dövlətimizin gücünü göstərdi. Çünki bu işləri görmək üçün təcavüz pul kifayət etməz. Çünki resurs olmalıdır, kadrlar olmalıdır, heyətlər olmalıdır, texniki imkanlar olmalıdır, sərəfət olmalıdır. Biz bütün gücləri səfərbər etdik. Bu və digər məsələləri, məsələn, elektriklə bağlı olan məsələləri bu ilin sonuna qədər bitirəcəyik. Yeni, bütün bölgə elektriklə tam təmin ediləcək. Bildiyiniz kimi, yolların inşası da davam edir və sair”.

Prezident İlham Əliyev müsahibəsinin sonunda Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri barədə də fikirlərini diqqətə çatdırıb. Dövlətimizin başçısı deyib: “Hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan əvvəlki illərdə də yüksək platformalardan Azərbaycanın haqq işi haqqında çox geniş məlumatlar verirdi. Hər zaman bu məsələ onun xarici siyasət kursunda bir nömrəli məsələ olub. Bu dəfə artıq savaştan, Zəfərdən sonra orada bu sözləri deməsi, əlbəttə, bizi çox sevindirir və bir daha onu göstərir ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğan hər zaman Azərbaycanın yanında-dır. Necə ki, savaşa ilk saatlarında o bildirmişdi ki, Azərbaycan yalnız deyil, Türkiyə Azərbaycanın yanındadır. Bu, bizə əlavə güc verdi və mənəvi güc verdi”.

Ümumiyyətlə, Prezident İlham Əliyev hər zaman qardaş Türkiyənin Azərbaycana dogma münasibəti barədə xüsusi danışmış, bu ölkənin müharibənin ilk günlərindən haqq işimizə böyük dəstək verdiyini xatırladı. Bütün bunlardan sonra təbii ki, qardaş ölkənin Qarabağın bərpasında da köməyi əsirgəməyəcəyini vurğulayıb. Mehiz bunun nəticəsidir ki, ilk bərpa-quruculuq müqavilələri də Türkiyə şirkətləri ilə imzalanıb.

Hazırda türk şirkətləri Azərbaycan üçün strateji önəm daşıyan Füzuli-Şuşa avtomobil yolunun inşasında, eyni zamanda, Göygöl bölgəsindən Kəlbəcərə magistralın çəkilişində səmərəli fəaliyyət göstərirlər. Onların digər infrastruktur layihələrinin icrasında və tarixi abidələrimizin bərpasında da Azərbaycana qardaşlıq köməyi edəcəkləri nəzərdə tutulur.

Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı iqtisadi münasibətlər tarixi-mədəni yaxınlığa və qarşılıqlı strateji tərəfdaşlığa əsaslanır. İkitərəfli iqtisadi əlaqələrdə çoxşaxəlilik və intensivlik müşahidə edilir. Bu əlaqələr ticarət, investisiya qoyuluşları və çoxtərəfli münasibətləri əhatə edən regional layihələrdə özünü daha qabarıq göstərir. Hazırkı iqtisadi tərəfdaşlıq həm Türkiyə və Azərbaycanın ölkə miqyasında, həm də region miqyasında nüfuzunun və iqtisadi gücünün artımında əhəmiyyətli rol oynayır. Türkiyə ilə sıx iqtisadi münasibətimizin böyük inkişaf potensialı vardır. Hər iki ölkə lideri mövcud iqtisadi əlaqələrin inkişafı üçün böyük səy göstərir.

Vaqif BAYRAMOV,
“Xalq qəzeti”